

SERMO LXII.

De Annuntiatione beatæ Mariæ semper Virginis.

Sit in appendice sermo iste propterrationes supra allatas, utpote qui sit erutus ex Bibl. Ædil., cod. x, fol. 42. Locus ejus post sermonem Appendicis Maurinensis cxcv.

SYNOPSIS.

I. Maria castellum quo intravit Christus. II. Angeli salutatio, et Mariæ humilitas. III. Porta castelli fides; Martha et Maria, vita activa et contemplativa. IV. Utraque dici potest Mater Dei; et primo Martha. V. Deinde et Maria, eligendo partem meliorem. VI. Maria virgo, Christus flos. VII. Mariæ invocatio.

I. AUDISTIS, fratres charissimi, quod Jesus hodierna die intravit quoddam castellum, et mulier quædam recepit eum in domum suam¹. In Scriptura quippe sacra res una et eadem in multis diversa significat, sicut leo, hædus, ignis et aqua. Est enim de tribu Juda² leo (2), et leo quærens quem devoret³; et hædus qui peccata portavit⁴, et hædus qui a sinistris erit damnatus⁵; et ignis sancti Spiritûs⁶, et ignis qui super impios cadet⁷. Licet enim castellum malum, malum significat, quia ait Dominus: «Ite in castellum quod contra

¹ Luc. x, 38. — ² Apoc. v, 5. — ³ 1 Petr. v, 8. — ⁴ Exod. xii, 5. — ⁵ Matth. xxv, 35. — ⁶ Act. ii, 3. — ⁷ Psal. x, 7.

(1) Deest *leo* in cod.

» vos est¹, » et contra meam doctrinam, et contra omnes meos; plane tamen hoc (1), in quod intravit Jesus, singularem et intemeratam virginem, genitricem ejusdem, salva Scripturarum regula, pro similitudine accipere volumus. Castellum denique dicitur quælibet turris muro aliquo circumdata; hujusmodi castellum non incongrue Maria dicitur, quia virginitas mentis et corporis quasi murus circumdatus, in tantum ut nullus accessus libidinis ad eam intrare potuerit (2). Et quia ubi (3) libido virginitatem superare non potest, solet impugnare superbia, inde (4) est etiam in eadem Virgine turris humilitatis, quæ a muris virginitatis omnem expellat superbiam. Ideo in virgine nec peritura virginitas, nec humilitas, sed semper in eadem (5) permansura erat et reservata super omnes virginitas.

II. Ad hanc igitur Virginem mittitur Gabriel; et quis est iste Gabriel, nisi major Paradisi Angelus? Iste quippe ad Virginem reverenter mittitur, et cum ab Angelo Virgini desponsatæ Filius (6) promitteretur, respondit Maria: « Quomodo fiet istud²? » Attendite, fratres, quod si cui-libet desponsatæ diceretur: Filium habebis, non miraretur nec interrogaret; « Quomodo fiet istud? » quia usu naturæ gravidari jam sciret et speraret. Sed quia virginitatem Deo promiserat, quemadmodum sponsus ejus Joseph, ideo audiens se (7) imprægnari, ait: « Quomodo fiet istud? » Et audito responso, elevatis ad cælum manibus, non Angelorum dominam, non Paradisi portam, non sanctitatis formam, non desperatorum matrem, non virginitatis principium, non columnam templi, non maris portum, non miserorum veniam, non cælorum scalam, non reginarum reginam, non metûs (8) fugatricem, non mortis obstaculum, non viam vitæ, non cælorum lumen, non Matrem

¹ Matth. xxi, 2. — ² Luc. i, 34.

(1) Cod. *hic*. — (2) Id. *potuisset*. — (3) Deest *ubi* in cod., qui deinde habet *possit*. — (4) Cod. *unde*. — (5) Id. *eandem*. — (6) Deest *filius* in cod. — (7) Deest *se* in cod. — (8) Cod. *mortis*.

Dei se, ut digne poterat, appellavit; sed quid? « Ecce ancilla Domini¹. » Et sic super omnes efficitur digne beatior. O sublimis Virgo, o digna Mater Dei! o humilitas in terra collocata! Quid te sublimius præter illum qui te fecit? quid te sanctius præter illum qui te sanctitatis templum fecit? quid te fortius præter illum qui te castellum et turrin fortitudinis Sion digne fecit ab æterno, et elegit ante mundi constitutionem, ut esses sanctitas appellata statim post tuam sanctam conceptionem?

III. Merito igitur, fratres, intravit Jesus quoddam castellum, et bene quoddam, quia valde singulare. Multa enim filia Sion congregaverunt divitias, tu ipsa vero supergressa est universas². Porta vero ipsius castelli, per quam intravit Jesus, fides est; ideo perfecta fuerunt omnia quæ dicta fuerunt ei a Domino³. Intravit enim Jesus quoddam castellum, non tamen ipsum violavit, sed sanctificatum sanctius consecravit. Non enim Martha tantum (1) libenter Salvatorem recepit, sed audito quod castellum intraverat, solemnes nuntios destinavit, ut ad domum ejus declinaret; quod et ipsa cum sorore, ut arbitror, postmodum venit rogando, deprecando et supplicando ut veniret in domum suam. « Et huic erat soror nomine Maria⁴. » Et quid per sorores duas, nisi duas in Ecclesia vitas sancti Patres designant. Martha activam, et Maria contemplativam elegit. Una laborat, ut pauperes pascendo Deum videat; et altera sedendo et quiescendo semper cum Deo convivat. Illa laborat expectando, et ista vacat jam Deum in mente tenendo; una circa exteriora, et altera circa celsiora; una occupatur in mundo, et altera contemplatur in celo; una bona, sed altera optima est.

IV. Sed videamus nunc si Maria Mater Dei, et Martha et Maria digne appellari possit. Nam Martha Deum hospitem suscepit, et dimisit eum habitare; sed Maria postquam

¹ Luc. 1, 38. — ² Prov. xxxi, 22. — ³ Luc. 1, 45. — ⁴ Id. x, 39.

(1) Cod. male tamen.

habuit, noluit dimittere unquam: Martha in domo, sed Maria in ventre. Martha in domo, sed Maria in domo et in mente hospitem Christum dignius super omnes suscepit. Martha ob Christi amorem nudos vestiebat, sed Maria Filium non semel, sed sæpe induebat. Martha Christum et pauperes Christi pascēbat, sed Maria Christum semper alebat. Martha potum Christo tribuebat, sed Maria Christum lacte reficiebat. Hæc vere digna est illa Dei Mater, quæ super omnes opera misericordiæ exercuit. Primo hospitem Dei Filium in utero suscepit; nudam in carne vestivit pannis quibus utebatur; et ipsa ipsum esurientem suo lacte multoties pavit; ipsum sitientem videns, potum tribuit; ipsum infirmum per infantiam et jacentem, non solum visitavit, sed etiam balneando, fovendo, gestando, osculando frequentavit. O Martha, imò satis et maxime satis major Martha, quomodo circa multa es occupata? Dic, dic, o pia Dei Mater. Numquid comprehenso Filio et crucifixo, quasi in carcere posito non (1) affuisti, ante (2) hæc autem non sollicita eras et turbata (3), cum fugeres in Ægyptum a facie Herodis, qui tuum Filium tam nequiter persequēbatur, ut multos ætatis suspectæ pueros occideret? numquid, o Dei Mater, non turbata eras, cum videres Judæos insidiantes, et mortem Filii tui quotidie procurantes? et ad ultimum turbata fuisti valde, quando animam tuam pertransivit gladius², cum Filium tuum videres comprehendi, ligari, flagellari, conspui, spinis coronari, derideri, colaphizari, crucifigi, mori et sepeliri. O Martha, quomodo sollicita es, quomodo turbaris erga plurima!

V. Porro de parte Mariæ, quæ optima prædicatur, quanta vel qualis fuit, quis sufficienter loquetur? Si talis est, ut diximus, imò melior est, ut diximus, pars Marthæ,

¹ Luc. x, 41. — ² Id. xi, 35.

(1) Deest non in cod. juxta morem, et sic deinceps. — (2) Cod. inter.

— (3) Id. turbaris, et sic deinceps.

quæ tantum a Domino non laudatur, sed tamen a Domino non vituperatur, qualis est pars, quam Maria optimam elegit, quæ sic laudatur, ut dicatur ab ea non auferri¹? O quam magna multitudo dulcedinis tuæ, Domine, quæ fuit in Matre tua, quando Spiritus hodie in ea supervenit, et virtus tua obumbravit ei², et de eodem Spiritu sancto concepit quod de Deo. Hic in quo Dei sapientia latebat, in ejus utero corpus sibi adaptabat. « Christus enim est » Dei virtus et Dei sapientia³, » et, « In eo sunt omnes » thesauri sapientiæ et scientiæ absconditi⁴. » Si Christus in Maria, ergo Dei virtus, Dei sapientia, et omnes thesauri sapientiæ et scientiæ in Maria sunt. Non ergo ad pedes Domini, sed ad dexteram residet in excelsis. Non ergo solum partem Marthæ ab ea (1) jam ablata est, quia jam non erit sollicita amplius Filio puero ministrare, cui omnes cælestium (2) Angelorum ordines comministrant; non jam turbabitur fugiens in Ægyptum, quoniam assumpta est in cælum; jam non turbatur nec turbabitur circa plurima, quæ Filio fecerunt, quoniam omnia subjecta sunt sub pedibus ejus. Pars ergo Mariæ perficitur, quæ non auferetur ab ea, quia exaltata est super choros Angelorum, et « Videt Deum facie ad faciem⁵, sicuti est⁶, » anima et corpore glorificata in cælo (3). Hæc est pars fecunda et segura, quæ non auferetur ab ea in æternum; ideo optima, quia securior; ideo optima, quia æterna et sempiterna est.

VI. O homo, qui dormis, audisti hæc omnia? « Surge » ergo qui dormis, et resurge a mortuis, et illuminabit te » Christus⁷. » Duo etenim tibi hodie data sunt. Quæ sunt, nisi virga et flos? Virga Mater est, et flos Filius Dei est; virga præ tendit rectitudinem, et flos pulchritudinem; virga rectitudinem conversationis, et flos gloriam retribu-

¹ Luc. x, 42. — ² Id. i, 35. — ³ I Cor. i, 24. — ⁴ Coloss. ii, 3. —

⁵ I Cor. xiii, 12. — ⁶ I Joan. iii, 2. — ⁷ Ephes. v, 14.

(1) Cod. ei. — (2) Id. cælorum. — (3) Id. in cælum.

tionis. Duo ergo sunt, vita recta et vita beata. O homo, in his totum bonum est. Quidquid enim præter hæc duo est, vanum et transitorium est totum. Vita recta Mater est, vita beata Filius est. De Matre nascitur Filius; sic præcedit justitia, et sequitur gloria; præcedit rectitudo, et sequitur beatitudo; præcedit meritum, et sequitur præmium. Apprehende Matrem, ut vivas; apprehende Filium, ut in æternum vivas. Tene virgæ rectitudinem, concupisce floris pulchritudinem. Intuere virgam, si tribularis; accipe florem, si angustiarius; rectitudinem tibi ponit virga, flos profert incrementum tuum. Ne ergo fugias, si sordidus es; ne contremiscas (1), si virtute pauperrimus es; ne desperes, si mortuus es; sed ad Mariam refuge, et sub alis suis te abscondere ne timeas. O magnum vitæ speculum, Maria humilis virgo! remedium, dat in conversatione Filius, exemplum dat per compassionem Mater (2). Mater contra futura, ne fiant, præbet exemplum; Filius contra præterita facta, ne noceant, præstat remedium. In hoc Filius major Matre, quia sua passione peccatum mundo abstulit. Non enim pro redemptione mundi mortua fuit Mater, sed Filius; quod et Mater fecisset, si necesse fuisset. Numquid non et ipsa stabat juxta crucem, expectans si homo, vel Angelus, Filius vel cognatus sibi diceret: « Maria, te etiam pro mundi salute oportet ut cum Filio moriaris? » O quam dulce verbum istud fuisset Mariæ! Ut sicut una vita pariter cum Filio vixerat, ita et una morte pariter mori optabat! Igitur, fratres, in Matre virtutis exemplum relucet, sed in Filio salutis remedium. Prius enim docuit conversatione, sed postea sanavit passione. In cælo igitur Filius æqualis est Patri in majestate, sed in terra transcendit Matrem pietate.

VII. O felix, alma Mater, quæ nulla bonitate vinci po-

(1) Cod. contremiscaris. — (2) Cod. absque sensu ne expectes, da; et deinde deest Mater. Divinando sanavimus depravatam hunc textum; utrum feliciter, judicet qui voluerit.

test, nisi ista sola quæ de ea se exeruit (1) in melius! O propago beata! o Matris puritas! o Nati pietas! Quantum nobis præstas, Maria! Per te monstratur via, per te recuperatur patria, per te cuncti sanantur, per te omnes ditantur. Tu via, sed Filius tuus vita. Te, Maria, contemplamur, ut recte incedamus, sed Filium contemplamur, ut beate vivamus. O virgæ rectitudo! o floris pulchritudo! Beata Virgo, quæ talem florem producere meruit! beatum Castellum quò intrare voluit! Per Mariam datur Christus, sed per Christum datur salus; quam salutem nobis concedat ille qui pro nobis incarnari voluit. Amen.

SERMO LXIII.

In Natali sancti Joannis Baptistæ I.

Sermo hic eductus ex Bibl. Laurent., Plut. XIII, Cod. VIII, fol. 201 b, et pariter memoratus in Bibl. Venet. catalogo, cod. LXIX, fol. 257 b, ita intricatas et pueriles habet de voce sententias, ut sancto Augustino nullatenus possit ascribi. Sit in appendice post sermonem Benedictinum CC cum numero in Natali beati Joannis Baptistæ VI.

SYNOPSIS.

I. Nativitas Joannis Baptistæ, miraculum est Dei. II. Joannes prædicat in deserto, quod est Judæi et Gentiles. III. Zacharias incredulus amittit vocem, usque dum sterilis fœcundata pepererit vocem. IV. Zacharias obmutescens fit imago populi Judæici. V. Conclusio.

I. « Vox Domini in virtute, vox Domini in magnificen-

(1) Cod. *exeruit*, et non habet *se*.

»tia, vox Domini» humanæ sapientiæ «conterens cedros¹,» de contractis senio visceribus et vitio sterilitatis hodie, fratres charissimi, nasci Joannem jussit. Inde lectio sonuit, quæ per sæculum (1) totum viribus summis increpuit, et obsurdoscentem mundum atque tenero sopore (2) solutum, novo et mellifluo pulsans sonitu, nunc clamore fortissimo suscitavit. Hic est enim Joannes, de quo annuntians Propheta dicit: «Vox clamantis in deserto².»

II. O vastum sæculi desertum! o formidolosa ubique viantibus solitudo! Nullus namque jam Hebræam terram Patriarcha, nullus Propheta calcabat. Patulæ enim fauces Leviathan ad perniciem Judæorum paratæ itinera eruenta servabant, in quibus sæpe multos justos ad se missos veridicosque vates lapidibus oppresserunt, universaque gentium terra sine rege Christo, sine accola Verbo, infœcundis linguis et duris cordibus, tanquam lapidibus, abundabat, quia hoc erat quod colebat. Texerant eam undique sylvæ vitiorum, atque crescentibus ex se criminibus (3) tecta et aspera facies, spinosa fœditate (4) horrebat. Non illa falcem Legis senserat; non ibi vomer cœlestis agricolæ sulcos semitæ rectoris (sic) induxerat; nullum semengratiæ spiritualis fœcunda manus sparserat; sed sicut canitur, terra erat deserta et sine via et sine aqua³. Non enim apud gentes antea aut aqua erat, aut via, ubi homines falsus error incerta semper confusus varietate fallebat; ubi nullus imber indulgentiæ ardentia scelera undis succurrentibus restingebat (5). In hac ergo eremo Judæorum, seu gentium senticosa, vox clamantis, præco imminentis judicis venit, Salvatorem et ipse occidendus annuntians, homines ad viam disciplinæ melioris exhortans: «Parate, inquit, vias Domino: rectas» facite semitas Dei nostri. Omnis vallis implebitur,» hoc est, omnis humilis exaltabitur, et «erunt quæ prava sunt directa,

¹ Psal. xxviii, 4, et seqq. — ² Matth. iii, 3. — ³ Psal. lxxii, 3.

(1) Cod. *speculum*. — (2) Id. *tenero viatore*. — (3) Id. *crescentium ex se criminum*. — (4) Id. *spinosa fœditatis*. — (5) Id. *restingabat*.

et aspera in vias planas¹; » scilicet, ut quicquid tortuosi serpentis ante infructuosus et lubricus error invexit, quicquid scabiosæ naturæ callosa (1) durities operuit, recta et inoffensa viæ securioris ac semitæ fidelis planities adæquet (2). Hoc ergo vox ista clamat sub universo mundo; præco tantus insinuat: « Parate, inquit, viam Domino, rectas facite semitas Dei nostri². » Jam siquidem Maria Christum Spiritu sancto maritante conceperat; jam sine alieno semine impollutus Virginis venter excreverat; jam hinc Evangelistarum currebat quadriga; jam hinc tuba plenum Deo cursum per orbem dictura resonabat. Ideo vox judicem, tuba præibat Regem, ut sæculum conveniret, et mundus totus audiret, terrificisque clamoribus surdas aures hominum sonus gratissimus aperiret.

III. Cum igitur sacerdos Zacharias astartet altaribus, annuntiato cælestis Regis (3) præcone, confestim incredulus pater obmutuit. Sensit vox genitoris (4) silentium, vetus lingua conticuit Judæorum. Zacharias sacerdos a sacrificio revertitur mutus, quia verus erat sacerdos illico (5) nasciturus. Torpuerunt in cubili suo membra verborum, vox in suis succisa radicibus aruit, atque in ipsis conatibus victa defecit. Nihil aperto ore sonabat, quia inter cæcum uteri dicentis (5) chaos absorptus et interruptus sermo perierat. Ante Verbum vox nascitur. Perdidit itaque Judæa sermonem paternum, et jus novæ vocis transivit ad filium, quia Joannes Christo erat exhibiturus obsequium. Verum incredulus ille pater qui Gabrieli a thronis regalibus venienti noluit accommodare fidem, post incarcerationam vocem, quam recte (6) faucium profunditas et humilitas viscerum secreta receperunt, ubi mater naturæ vincula et nodos uteri atque implicamenta resolvit genitili more, recepit pater vocem. Fundit novum partum alvus sterilis, et soluta

¹ Luc. III, 3, 4. — ² Isaï. XL, 3.

(1) Cod. gallicosas. — (2) Id. adæquat. — (3) Id. cælestibus rege. — (4) Id. gemina. — (5) Id. illicito. — (6) Id. discentis. — (7) Id. veste.

SERMO LXIII, IN NATALI S. JOANNIS BAPTISTÆ I. 341
sunt ora patris. O mira rerum et naturæ conventio! hic residuo calore reviviscunt emortua ævo viscera; hic verbum accrescit in lingua. Hic concipitur vox, hic tollitur vox; sed cum nascitur, quod concipitur, confestim solvitur quod ligatur.

IV. Ad mysterium redeamus. Erat igitur Ecclesia priscis temporibus infæcunda de qua dicitur: « Lætare, sterilis, quæ non paris; erumpe et clama, quæ non parturis, quia multi filii desertæ magis, quam ejus quæ habet virum¹. » Hæc posteaquam, divino repleta munere, spem salutis parturivit, sicut scriptum est: « Propter timorem tuum in utero accepimus, parturivimus spem salutis²; » obstupuit lingua legis ejus, qui genuit, et in synagoga propheticus sermo defecit. Idcirco Judæum, quem incredulitas fecerat mutum, vox nata perducit ad Verbum, ut in partu suo agnoscat fidem, qui noluit agnoscere sibi advenisse Dominum salvatorem.

V. Minuantur ergo nunc dies; crescant noctes; humilietur in carne Deus; exsuperetur in cruce tenebrosus Judæus. Necessè est enim, ut dies resurgendo crescat in lucem, et nox victa in sua permaneat cæcitate, id est, synagoga velamento excæcetur perfidiæ, « Donec plenitudo gentium introeat, et sic omnis Israël salvus fiat³, » miserante Domino nostro Jesu Christo qui vivit et regnat in sæcula sæculorum. Amen.

¹ Isaï. XLV, 1. — ² Id. XXVI, 17, 18. — ³ Rom. XI, 25.

SERMO LXIV.

In Natali sancti Joannis Baptistæ II.

Sermonem hunc, quem ex Bibl. Ædil., cod. x, fol. 43, mutuati sumus, sit cum cæteris ejusdem manuscripti in appendice post præcedentem cum numero in Natali sancti Joannis Baptistæ VII.

SYNOPSIS.

I. Joannes servus, Christus dominus. II. Joannis encomium. III. Joannes deus aliquando putatus. IV. Nihilominus ab Herode occiditur. V. Mulier malorum omnium causa. VI. Herodiadis et ejus filiae pœna.

I. **FRATRES** charissimi, duo erant abscondita antiquitas ab oculis et mente hominum, scilicet æterna bona et æterna mala. Non enim poterat homo cognoscere mala, ut caveret, et cognoscere bona, ut requireret; ad sola enim præsentia oculos apertos habebat; ideo non videbat quid cavendum, aut quid tenendum vel amandum esset. Ideo Deus Pater, cupiens nos illuminare, duos grandes homines ad nos misit, quorum primus homo purus fuit, sed secundus fuit Deus et homo; primus fuit servus, sed secundus dominus extitit. Prius denique servum misit, ut minaretur, postea Filium, ut consolaretur, destinavit. Servus attulit timorem, sed Filius obtulit amorem; servus nuntiavit, ut timeremus, sed Filius nuntiavit, ut amaremus; servus

clamavit: « Genimina viperarum, quis vobis demonstravit fugere a ventura ira? Agite fructus dignos pœnitentiæ¹. » Ecce servus Joannes prænuntiat periculum, suadet cautellam, ostendit consilium (1).... bonus nuntius, percudit servus, ut sanet Dominus.

II. Videte duos nuntios: venit Joannes non manducans, non bibens ut homo; venit Propheta et super omnes Prophetas major. Cui Prophetarum sic datum est nosse mysteria regni Dei, sicut Joanni? cui Salvator caput inclinavit Prophetarum? Quis, ut Joannes, Christum agnovit, et salutavit in utero, ut Joannes? Est ergo Propheta, et non solum Propheta, sed Prophetarum caput, et Apostolus, et non solum Apostolus, sed Apostolorum magister venerabilis. Venit ergo Joannes Martyr, et non solum Martyr, sed etiam Martyrum via, caput et exemplum. Venit Joannes Confessor, et non solum Confessor, sed Confessorum forma. Venit Joannes Virgo, et non solum Virgo, sed Virginum exemplum. Venit Joannes Eremita, et non solum Eremita, sed Eremitarum virga et auriga. Venit hodie ad nos Joannes; nascitur lumen fidei nostræ; nascitur caput gratiæ; nascitur sanctitatis speculum; in cujus ortu congratulantur vicini; sed in Christi nativitate non turba hominum, sed pastorum. Nuntiatur Christus, nuntiatur et ab eodem Joannes, non tamen, ut Christus, in thalamo, sed in templo, sed in Sancto (2) sanctorum. Solam invenit Angelus Mariam, solus et invenitur Zacharias. Orabat Maria, orabat et Zacharias; in thalamo Maria, sed Zacharias in Sancto sanctorum, ubi lex et manna abscondita erant. Nascitur Joannes lætitiâ Israël, et honorificentia populorum; nascitur præco veritatis, et a Matre Domini de terra levatur. Nascitur Joannes, sanctus sanctorum, et nomen gratiæ ipsi miraculose imponitur. Nascitur Joannes, qui super omnes

¹ Luc. III, 7, 8.

(1) Hic quedam desunt, tempore oblitterata. — (2) Cod. male sancta, et sic deinceps.

ex sc̄mina natos a Salvatore commendatur, et Prophetarum Propheta ab eodem proclamatur, et Angelus, non natura, sed gratia appellatur.

III. Nascitur Joannes, qui cum esset creatura, Creator a multis reputabatur; cum esset homo, velut Deus adorabatur; cum esset Domini servus, cunctorum dominus dicebatur. Et quid mirum, fratres? Nam et Judæi Messiam expectabant, et Joannem miraculose conceptum et natum audiebant; ipsum puerum annorum septem in deserto habitare videbant; mel sylvestre, locustas et herbarum radices comedebat; filius magni Zachariæ apparebat, cuncta terrena despiciebat, ad cujus aspectum totus populus tremebat; exemplum sanctitatis cunctis erat, et apparebat in tantum, quod de nullo Patriarcharum vel Prophetarum auditum erat. Quid ergo mirum, si Deus reputabatur a multis? Licet Joannem non legamus in vita sua miraculum aliquod fecisse, vita tamen sua et doctrina, super omnium vitam et doctrinam transcendebat. Ejus conversatio semper in cœlis erat. Sic enim decoratus ostenditur doctor noster sanctissimus Joannes, legifer noster, et omnibus doctoribus major, sanctior cunctis, terribilior universis, qui Prophetas præcessit in meritis, supergreditur Patriarchas in præmiis, super Apostolos volavit in gratiis, Martyres ampliavit in suppliciis, Confessores decoravit in vigiliis, Virgines ditavit exemplis, Viduas sublimavit abstinentia, Conjugatos sanctimonia, Sacerdotes pudicitia, Monachos honorificentia. Quisquis etiam de sc̄mina natus, inferior est Joanne. Cui denique Sanctorum tantum (1) se Trinitas demonstravit? ignoro; cui se tantum revelavit? investigare nescio; cui tale testimonium perhibuit? investigare non præsumo; cujus ortum et nativitatem sic magnificavit? alloqui non possum.

IV. Et tamen Joannes sic decoratus occiditur, in carcere recluditur, fere moritur, blasphematur, et persequuntur

(1) Deest *tantum* in cod.

SERMO LXIV, IN NATALI S. JOANNIS BAPTISTÆ II. 345
eum; et sic occiditur veritas, sic destruitur Lex, sic conculcatur justitia, dum, ad voluntatem meretricis saltantis, Joannes decollatur in carcere. O quam magnum spectaculum! o quam magnum damnum! o quam magna crudelitas, Joannem occidere et decollare in carcere! o Herodes, quomodo sic sensum perdidisti? Quomodo consilio meretricis credidisti? Numquid non (1) paulo ante Joannem metuebas, et eum libenter audiebas, credens ipsum sanctum et justum esse? Quomodo audes decollare christum Domini? Ubi forma Legis, nisi in Joanne? ubi jura naturæ, nisi in Joanne? Numquid non sanctificatus, antequam natus? numquid non eum sanctissimum prædicasti? numquid genus ejus ignoras? numquid non eum omnes formidant? numquid non dracones et aspides coram Joanne formidant in deserto, tremunt et mansuescunt? Et tu eum occidere cupis? Cogita, cogita, o Herodes, antequam Joannem occidas, cogita quid Deus fecerit Sanctis suis. Cogita, antequam facias, quia post factum consilio non indigebis. Cogita et voluntatem tuam pravam conculca. Cogita quomodo Daniel inter leones non conculcatur ab eis; quomodo Jonas in ventre piscis conservatur illæsus; quomodo Samson a Dalila non occiditur, ut affectat; timens sanctum occidere, inimicis eum tradidit. Cogita, quod sanctum et justum occidere quæris; quod impunitus non diu remanebis. Sed hæc omnia Herodes non consideras? Incubriatus rabie meretricis, præcipis amputari caput Joannis in carcere.

V. O infelix mulier, vitiorum mater, et regina! o mulier, pacis dissipatrix, plena veneno mortifero! o concha putredinis, et luxuriæ domus! o chaos inferni et insatiabile animal! o inimica virtutum! Per te Sancti occisi sunt, per te civitates combustæ et destructæ sunt, per te vita perita est, per te mors inventa est, per te bella fiunt, per te sapientes perduntur (2); per te pulchri, turpes; per te,

(1) Deest *non* in cod., et sic deinceps. — (2) Cod. male *perdunt*.

diites, pauperes; per te, fortes, debiles; per te, veraces, mendaces; per te, casti, luxuriosi; per te, humiles, superbi; per te parentibus inobedientes et Deo odibiles fiunt.

VI. Tu vero, Herodias, sanctitatis noverca, scias et nultatenus dubites, quod tua voluntas et opera non remanebunt impunita, quia sanguis Justī clamat ad Deum de terra. Expecta igitur, et tuam damnationem, si (1) potes, jam (2) portare incipe. Infatuatur denique hæc mulier, diaboli membrum, et nuda coram omnibus hægens, a pueris baculis et lapidibus percussa occiditur; et sic ad barathrum nequiter deportatur post mortem cognati sui Herodis fere per annum. Puella vero quæ libenter sic saltabat, a diabolo suffocatur nocte, et sic filia cum matre a diabolo associatur. Nos vero, fratres, oculo mentis aspiciamus sancti Joannis vitam, et quid fecerit, et quid egerit, ferventer agamus; et si non tantum, quantum ipse fecit, facere valeamus, saltem quantum possumus, facere studeamus, ut cum eo consortes simus per gratiam in gloria Beatorum. Amen.

(1) Cod. sicut. — (2) Id. hoc.

SERMO LXV.

In Natali sanctorum Apostolorum Petri et Pauli I.

Hic sermo legitur in duobus Codicibus Cassinensibus, scilicet Cod. XI, fol. 257, et Cod. CXXIII, fol. 142 a tergo. Plura continet quæ leguntur sive in sermone appendicis Maurinensis CCN, qui alibi sancto Ambrosio tribuitur, sive in sermone CCIV ejusdem appendicis. Quapropter illum amandamus in appendicem, tanquam sententiarum sanctorum illorum doctorum collectionem, licet dignus sit in multis qui legatur. Locus ejus post sermonem Maurinensem CCV cum numero in Natali Apostolorum VI.

SYNOPSIS.

I. Petrus et Paulus gubernatores et milites. II. Eorum supplicii causa. III. Ecclesia utriusque mater. IV. Petrus a Paulo quæsitus. Pauli crimen et conversio. V. Equales fuere Petrus et Paulus, licet unus primus et alter novissimus. VI. Conclusio.

I. FRATRES charissimi, gubernator in tempestate dignoscitur, miles in acie probatur. Delicata jactatio est, ubi periculum non est. Sicut enim gubernator eruditus, inter marina discrimina, inter minaces fluctus, inter extollentium se aquarum metuenda cacumina fretus, fixus gubernaculo suo, intentis oculis (1) hæret ad cælum, et impetu

(1) Sic cod. CXXIII; deest vox oculis in cod. XI.